

Nevoia de soluții didactice imediate în situații de epidemie/pandemie și evaluarea on-line

DOI : 10.46522/S.2023.S2.5

Ioan ARDELEAN PhD

University of Arts Târgu Mureș

ioan.ardelean2@gmail.com

Abstract: Didactic Solutions in Epidemy/Pandemic Situation and On-Line Assessment

Are we going to sink or swim together? Here's a question that many of us had to answer with the epidemic outbreak/pandemic outbreak. Now that everything is so degradable when the emphasis is more productivity and profit, now that time is money, now that the most to suffer are science, research, intellectual activities, etc., being a teacher is not a job, is a gift.

The theater is a system of conventions where we try to build a world parallel to the real one. It is not a reality, but a game with the reality in which what is shown is at the same time denied. The stage convention calls for a plausible lie, more precisely, self-delusional. There is an ability to self-illusion that originates in our depths. Freud makes the association between self-illusion and the spectator-specific dream state, implicitly to the one who accepts the convention. Through the ability to illusion, to lie credibly, theatre acquires a therapeutic function.

Key words: *professor-student empathy; conflict; physical and imaginary body; therapeutic function.*

Ne scufundăm sau înotăm împreună? Iată o întrebare la care foarte mulți dintre noi am fost nevoiți să răspundem odată cu izbucnirea epidemiei/pandemiei. „Profesorii trebuie să știe cum să motiveze și să inspire tinerele generații de studenți. Ei nu ajung profesori pentru că vor să se îmbogățească (...)” ne asigură Barak Obama în unul dintre discursurile sale la deschiderea anului școlar din SUA. Tind să-i dau dreptate, deoarece, în zilele noastre, acum când totul este atât de degradabil, când accentul se pune mai mult pe productivitate și pe profit, acum când *time is money*, acum când cel mai mult are de suferit știința, cercetarea, activitățile intelectuale etc., a fi profesor nu este o meserie, este un dar. Profesorii nu lucrează cu materiale de construcții, ei lucrează cu suflete și a pregăti aceste suflete pentru viitor nu este o activitate care să aducă beneficii materiale imediate, dar este o activitate cu beneficii pe termen lung. Este o meserie cu bătaie lungă. Doar pentru că nu s-au descurcat în altă profesie, din vanitate, pentru că meseria de profesor, în zilele noastre,

a devenit o alternativă, iar lista poate continua, multe persoane vor să devină profesori. Dar toți cei care gândesc în acest fel fac o mare greșeală. Timpul, filtrul purificator, artizatul excelent, mai devreme sau mai târziu, se va răzbuna.

Carierea didactică nu se poate practica după clișee, dar trebuie să se adapteze tot timpul la problemele care apar, în fiecare moment. Nu alegi cariera didactică atunci când viața îți închide porțile altor domenii. Ea trebuie urmată numai dacă îți place, numai dacă ai vocație și numai dacă ai ceva de lăsat în urma ta. Profesorul, de-a lungul carierei, este cel care are în fața lui o mulțime de suflete și întotdeauna el trebuie să ofere mai mult decât poate obține. Este adevărat că, din păcate, nu este întotdeauna așa. A considera că a fi profesor înseamnă doar prezentarea informațiilor în fața elevilor sau a studenților, pentru ca apoi să le evaluezi cunoștințele și să-i ierarhizezi cu ajutorul notelor, eu cred că este o mare greșeală. În opinia mea, profesia de cadru didactic este mult mai profundă, solicită calități speciale, care se pot forma și dezvolta doar dacă persoana respectivă dorește, cu adevărat, să fie profesor.

Așadar, pentru a fi profesor trebuie să te dedici celor pe care-i educi, să ai sentimente pozitive față de ei, să le oferi prietenia și respectul tău și nu în ultimul rând, trebuie să fii conștient că le influențezi viața și că ești răspunzător pentru asta. A fi profesor nu înseamnă să ai un loc de muncă de unde primești un salariu, mai mare sau mai mic, cu care să-ți poți acoperi cheltuielile unui trai decent. A fi profesor, cu adevărat, înseamnă să modelezi mințile celor cu care lucrezi, să formezi învățăceii pentru ceea ce îi așteaptă în viață și să le structurezi modul de gândire.

Tinerii secolului XXI sunt, cred eu, mult mai pretențioși. Pe lângă informație, pe care, fie vorba între noi, pot să o culeagă și de pe internet, au nevoie de acel element de încredere, au nevoie de acel prieten mai mare, cu care să vorbească și care să-i ajute să-și descopere comorile ascunse din sufletele lor, pentru ca apoi, odată descoperite aceste comori, să fie scoase la suprafață și fructificate.

Pentru ca această dilemă să aibă un răspuns, profesorul are nevoie de răbdare, știință, inteligență și mai ales, dăruire. Profesia de dascăl poate fi asemuită cu un instrument la care cântă. Profesorul trebuie să acordeze instrumentul în fiecare zi, să-și creeze propriul program de studiu, propriul limbaj de comunicare. Acest limbaj este rezultatul unei confruntări totale dintre povestea sa personală și povestea informațiilor acumulate atât de-a lungul anilor de studenție, cât și de-a lungul experienței sale de viață. Profesorul este într-o situație conflictuală pe tot parcursul profesiei sale. Chiar și situația în care ne aflăm, în acest moment de pandemie, este o situație conflictuală. Depinde doar de capacitatea de înțelegere, de comunicare și de spiritul pozitiv cu care profesorul tratează această situație. Nimeni, niciun guvern, nicio autoritate nu va reuși să reglementeze o situație de epidemie sau pandemie. Cel mult vor fi tratate unele coordonate, pe care fiecare va trebui să le urmeze. Dar este oare de ajuns pentru această situație conflictuală?

Înainte de a merge mai departe, să vedem ce este conflictul? Dacă deschidem un DEX, la cuvântul conflict găsim următoarea explicație: „1. Neînțelegere, ciocnire de interese, dezacord; antagonism; ceartă, diferend, discuție (violentă). 2. Contradicție între ideile,

interesele sau sentimentele diferitelor personaje, care determină desfășurarea acțiunii dintr-o operă epică sau dramatică. – Din lat. *conflictus*, fr. *conflit*.” Așadar, un conflict apare atunci când o persoană sau un grup de persoane are impresia că o altă persoană sau grup de persoane este pe cale să afecteze negativ ceva la care prima persoană sau grup de persoane țin foarte mult.

Asta duce la o gamă largă de posibile conflicte pe care oamenii le trăiesc atunci când fac parte dintr-un colectiv, grup, organizație și, cum profesorii fac parte dintr-un astfel de grup, colectiv sau organizație, vreau să încercăm să descompunem conflictele care s-ar putea ivi, pentru ca apoi să recompunem totul într-o formă nouă și mult mai accesibilă sau, mai bine zis, mai ușor de acceptat. Interpretarea într-un mod diferit a unor fapte, incompatibilitatea obiectivelor sau a unor acorduri bazate pe așteptările comportamentale etc. sunt câteva elemente care generează conflictul. Însă din punctul meu de vedere, cauza majoră a unui conflict este lipsa de comunicare. În mod tradițional, majoritatea oamenilor cred că toate conflictele sunt dăunătoare și trebuie evitate și, de aceea, în cadrul relațiilor interumane, conflictul apare ca fiind un rezultat natural și inevitabil. Mai sunt însă și oameni cărora le plac dezbaterile în contradictoriu, oameni care au o percepție pozitivă a conflictului și-l văd necesar în cadrul grupului.

Desigur, unii pot privi conflictele cu scepticism și atunci scot în evidență numai problemele pe care le aduce conflictul, nu și ceea ce se ascunde în spatele lui, precum emoțiile, nevoile, dorințele, respectul de sine, așteptările ascunse și problemele nerezolvate din trecut. Iată doar câteva argumente care pot fi aduse în discuție atunci când vorbim despre conflict. Așadar, avem conflict funcțional și disfuncțional. Diferența dintre un conflict funcțional și unul disfuncțional depinde cu adevărat de modul în care performanțele grupului, organizației sunt servite.

Conflictul funcțional poate fi detectat atunci când se sprijină obiectivele grupului și se îmbunătățește performanța acestuia, iar când conflictul împiedică performanța lui, el devine unul disfuncțional. Conflictele funcționale servesc interesele organizației și le catalogăm, în mod frecvent, ca fiind conflicte cooperante sau constructive. Ele sunt, de asemenea, utile în obținerea obiectivelor grupului sau organizației, deoarece conduce grupul spre o gândire analitică între membrii ei. Atunci când există un conflict funcțional, membrii grupului identifică diferite posibilități pentru a-și rezolva problemele. Fără conflictul funcțional, ei nu ar putea gândi într-un mod creativ și tensiunea s-ar agrava de la o zi la alta. Însă atunci când conflictul este exprimat în mod deschis, poate ajuta la reducerea tensiunii dintre membrii grupului. Altfel, această tensiune ar putea să rămână într-o stare latentă și, cu siguranță, atunci când această tensiune este suprimată, poate cauza denaturarea adevărului. Conflictul în stare latentă duce la exagerări, la opinii nefondate, care nu fac altceva decât să ducă la teamă și neîncredere.

Conflictul funcțional are atât proprietatea de-a promova coeziune, solidaritate între membrii grupului, cât și creșterea loialității membrilor ei. Coeziunea, solidaritatea și loialitatea contribuie la gestionarea obiectivelor organizatorice în mod eficient. Conflictul funcțional nu face altceva decât să aducă în prim plan, între membrii grupului, faptul că ei

trebuie să înfrunte provocările, iar acestea trebuie să fie creative și dinamice, deci se deschide și posibilitatea schimbării. Când oamenii se confruntă cu un conflict, trebuie să existe o schimbare de atitudine pentru a face față cerințelor situației. Conștientizarea grupului trebuie să fie, de asemenea, crescută, deoarece se cere implicarea tuturor pentru rezolvarea problemelor. Dezbatere și opiniile contradictorii trebuie discutate, înainte de luarea deciziilor. Iată punctul în care trebuia să fim, noi, profesorii, în momentul declanșării epidemiei/pandemiei. Din păcate...!

În timpul conflictului, se testează atât abilitățile individuale, cât și abilitățile grupului, deci, în consecință, putem avea un rezultat pozitiv și atunci când suntem într-un conflict. Așadar, epidemia și pandemia pot aduce unele schimbări benefice în felul în care, noi, profesorii, ne raportăm la sistemul de educație. În țări mult mai dezvoltate, acest tip de predare, on-line, a prins rădăcini cu mulți ani în urmă. Ba chiar și unele audiții sau intervenții pentru ocuparea unor posturi s-au realizat pe diferite rețele de socializare. Nu trebuie să privim cu scepticism acest fel de predare, ci, dimpotrivă, trebuie să vedem, să căutăm și să fim creativi pentru a aduce tot timpul ceva nou.

Adevăratul profesor nu se gândește numai la stăpânirea disciplinei lui, ci și la felul în care studentul/a sau elevul/a folosește în mod independent ceea ce el a sădit în sufletele lor. A fi un profesor cu dăruire înseamnă să fii empatic, să nu uiți niciodată că și tu, la rândul tău, ai fost cândva tânăr, ai fost cândva arogant, ai fost cândva nemulțumit și ai făcut greșeli, iar acum, când ai crescut mare, trebuie să știi să treci cu ușurință și cu multă diplomatie peste micile greșeli ale celor care trec prin urma pașilor tăi.

Trebuie să cunoști problema esenței și a funcției (...). Esența este ca o floare, în timp ce funcția este ca mireasma. Acestea sunt ca luna și lumina ei. Dacă ești capabil să înțelegi esența, funcția se naște de la sine. (...) Ce se vede cu mintea este esența, ce se vede cu ochii este funcția.

Zeami 2006, 124-139x

Trebuie să ai capacitatea de a te bucura împreună cu ei de succesele lor, de a-i încuraja continuu. În orice situație, tu, profesorul, trebuie să știi să te adaptezi, să aprinzi în sufletul fiecărui învățacel atât bucuria cunoașterii, cât și bucuria creației.

Implicarea, identificarea, distanțarea și autoiluzionarea sunt etapele pe care ar trebui să le depășim, mai precis să le acceptăm, atunci când vorbim de evaluarea on-line, o cale deloc netedă și dreaptă, care trece prin întuneric de nepătruns și dedublare. Și prin această evaluare on-line, personajele, pe care studenții le interpretează, trebuie să fie ademenite de viziuni spectrale, de lumini și umbre înșelătoare, dar care în final să facă parte dintr-o poveste verosimilă.

Teatrul este un sistem de convenții în care se încearcă construirea unei lumi paralele cu cea reală. Nu este vorba de o realitate, ci de un joc cu realul în care ceea ce este arătat este în același timp negat. Convenția scenică cere o minciună plauzibilă, mai precis, o autoiluzionare. Există o capacitate de a ne autoiluziona care își are originea în

profunzimile noastre. Freud face asocierea între autoiluzionare și starea de vis, specifică spectatorului, implicit celui care acceptă convenția. Prin capacitatea de a iluziona, de a minți credibil, teatrul capătă o funcție terapeutică. Spectatorul este tentat să vadă convenția, nu efectul, deoarece rațiunea ține sub control ceea ce se petrece în profunzimea lui. E valabil atât pentru actori, cât și pentru profesorii-actori. Autoiluzionarea, iluzia oferită se creează printr-un act de negare a realului. Iluzia trebuie să vină din realitate. Cu alte cuvinte, iluzia trebuie să fie rezultatul manipulării realității. Dar iluzia trebuie neapărat să fie însoțită de o metaforă sau de un simbol. Iluzia se naște și crește din modul în care joacă actorul, din modul în care actorul își exprimă emoțiile, din procesul psihologic, din procesul psihic, din stări, psihoze, obsesii, halucinații etc.

Încă din timpurile lui Platon și Aristotel cunoaștem existența argumentului de dualism al minții și a corpului. Dualismul a fost forța motrice a existenței problemei minte/corp, iar

Dualismul metafizic afirma că faptele universului sunt cel mai bine explicate în termenii elementelor ireductibile în mod reciproc. (...) Mîntea este de obicei concepută ca experiență conștientă, materia ca ocupând spațiul care este în mișcare. Ele sunt astfel două ordine diferite ale realității. Dualismele metafizice admit două substanțe, cum ar fi lumea și Dumnezeu, sau două principii, cum ar fi binele și răul, ca mijloace de interpretare a realității. Descartes a argumentat un dualism metafizic între minte - substanța de gândire - și trup - substanța extinsă. El susținea că toate elementele realității sunt în cele din urmă una sau cealaltă din aceste două substanțe eterogene.

Descoperă.org, 2009

În amintirile mele recunosc vocea marelui Eugen Ionesco care-mi șoptește la ureche: expun și mă expun. Cu siguranță în momentul în care un artist creează o operă de artă ea capătă o anumită semnificație, este făcută cu scopul de a exprima ceva, o stare, un sentiment sau, de ce nu, o dezgolire, o afișare a propriei personalități, a sinelui artistului.

Ardelean 2016, 345

Trupul fizic este alcătuit din oase, mușchi, țesuturi, sânge, piele, materie solidă și este ancora trupului imaginar. „Fiecare etapă dintr-o mișcare, fiecare mic transfer de greutate, fiecare gest făcut cu orice parte a corpului dezvăluie unele caracteristici din viața interioară” (Adrian 2008, 86).

Chiar dacă s-ar putea spune că evaluarea on-line nu este atât de eficientă, profesorul, ca și studentul, trebuie să ardă în timpul actului artistic.

REFERINȚE

ARDELEAN, Ioan, 2016. *Stanislavski și Teatrul American Contemporan*, prefață de Sorin Crișan. Iași: Editura Artes.

BARBARA, Adrian, 2008. *Actor Training. The Laban Way: An Integrated Approach in Voice, Speech, and Movement*. New York: Allworth Press.

Descoperă.org, 2009. Dualismul, curent filozofic si religie. *Descoperă*. Online. 31 October 2009. [Accesat la 14 mai 2020]. Available from: <https://www.descopera.org/dualismul-curent-filozofic-si-religie/>

ZEAMI, 2006. *The Flowering Spirit*, traducerea de William Scott. United States: Kodansha America.